

Проф. д-р Людмил Любомиров Георгиев

Службите - реверанс или некомпетентност на назоваването?

Съществителното „служба“ е многозначно. Според тълковния речников фонд означава:

1. Постоянна работа, обикновено в учреждение, с определена заплата. На служба съм. Държавна служба.

2. Разговорно: Длъжност, пост. Висока служба. Малка служба.

3. Функция, роля; предназначение. Службата му е да разнася пощата. Каква служба има този механизъм?

4. Военна повинност.

5. Изпълнение на църковни молитви и обреди. Утринна служба.

6. Част от администрация, отдел. Паспортна служба. Служба за недвижими имоти.

7. Служене, дейност. Награда за добра служба. Служба на бога.

Синонимният речник ни представя съществителното за разпознаваемо в значенията: длъжност, чин, пост, работа, място, занятие, функция, мисия, задача, предназначение, цел, роля, наемане на работа, положение, задължение, право, занаят, служене, учреждение, бюро, управление, дирекция, отдел, секция, назначение².

Но като наберем „служба“ в интернет мрежата, излиза предимно информация за секретните и силовите служби в България, което недвусмислено подсказва стремежът да се внуши, че именно тези служби доминират или се цели да доминират в съзнанието на хората, като определящи цялостния живот в страната ни. До известна степен това е вярно, тъй като именно разузнавателните служби, Държавната агенция за национална сигурност и поделенията на МВР осигуряват реда и спокойствието на живота ни и целостта ни. Тоест, повдигайки въпроса за правилността на използването на назоваването „службите“ като вездесъщо, не целим омаловажаването на функциите и дейността на тези органи. Главната ни цел е разтоварването на този термин от възприеманата в годините на тоталитаризма и в цяла ни преход до момента на т. н. „служби“ като доминиращи с важността си над всички останали институции в страната и като израз на обединителна достатъчност при използването им за описване на различните поделения на секретните и силови институции.

Времената, в които се целеше да се все само страх при споменаването на съществуването им, отминаха отдавна за онова, което може да се опре-

дели като Стара обединена Европа и бе заменено с уважителен респект, породен от новата мисия на разузнавателните, охранителните и контролните органи като бюджетни - да предупреждават, да съдействат, да помагат на данъкоплатците да водят спокоен и цивилизован живот. Ако това не е станало у нас, означава, че определени държавни институции са съхранили много по-голяма инертност на организационните си форми и функциониране и са се самопривели в несъответствие с доктрината за прозрачност и солидарност на европейското политико-икономическо и административно пространство. Тоест - продължават да живеят в миналото.

Излиза, че в България няма никакви други управления, дирекции, отдели, работни места, мисии или задачи в сфери различни от тези на сигурността и вътрешния ред

Впечатляващо е, че няма интервю, статия или публично становище на политици, президенти, членове на правителството (включително и на министрите на вътрешните работи), дипломати, учени, висши администратори, говорители, коментатори и особено журналисти, в което като се стигне до израз, който трябва да конкретизира дейността или конкретен случай в правомощията на органите на МВР, ДАНС или разузнаването, да не се употреби всичкозначещия термин „службите“. Още по-интересното е, че всеки гражданин на страната знае за какво става дума. Знае, че не трябва да има предвид медицинските, образователните, техническите, или каквито е да са други служби, а единствено тези на МВР, разузнаването и ДАНС. Това показва няколко неща:

1. Че самото общество разпознава в тези институции повече репресивността, отколкото съпричастността и по този начин ги изтласква извън сферата на публичното качество (разбирайте европейско) съжителство.

2. Че административната култура на споменатите по-горе професионални групи, и в добавка на самото население,

е на изключително ниско равнище, след като не може да различи доста различаващите се по своите функции държавни органи, извън тези гарантиращи реда и сигурността ни, и ги подвежда под едно общо и в този смисъл неправилно назоваване.

3. Че страхът от мястото, ролята и дейността на силовите институции доминира и не е заменен от уважението и респекта пред професионализма на работещите там, които трябва да бъдат граждански подпомогнати в работата си, за което е необходим дух на сътрудничество, доверие и отговорност.

То и за какво сътрудничество може да става дума, след като контактът на гражданите с тези органи води повече до страх и взаимна неприязненост, отколкото до почит и взаимно подпомагане. А дали трябва да е така и какво губят и двете страни? Дали корупционните нагласи, които съвсем не бива да се твърди че са само от страната на контролните органи и тези от сигурността, не са породени именно от това взаимно разминаване и отказ от взаимодействие и съпричастност?

На онези, които остават скептични към темата на тази статия, препоръчвам да напишат в Гугъл „службите“ и да видят какво излиза на първа страница. Резултатът е повече от показателен и обезсърчителен. Излиза, че в България няма никакви други управления, дирекции, отдели, секции, работни места, мисии или задачи в сфери различни от тези на сигурността и вътрешния ред. Няма служби на министерствата на: регионалното развитие, икономиката, енергетиката, земеделието и храните, туризма, културата, правосъдието и т. н... Няма Планинска спасителна служба или такава за растителна защита или по вписванията...

И така - опитът да навлезем пълноценно в европейското административно-правно пространство налага употребата и правилната адресираност на обръщението и цитирането на всяка държавна институция в страната, на нейните поделения и служби с използването на точното им наименование. Това се налага поради спецификата на функциите на всяка от тях и значението, което имат в новата ни претендираща битност на административно образовани и социално културни граждани на Европа.